

νά κλείνεται ἐντὸς τοῦ φρουρίου τούτου, κατὰ παρά-
 βασιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν. Τὸ ἔθος τοῦτο ἐξέλιπε
 μόνον περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετη-
 ρίδος.

Ἐπτὰ πύλαι ἀγούσιν εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς θα-
 λάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ, καὶ ἑπτὰ ἀπὸ τοῦ Κερατείου
 Κόλπου, ἀποτελοῦσαι, μετὰ ἐξ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς πυλῶν,
 σύνολον εἰκοσι· ἀλλ' ἀρχικῶς ἦσαν εἰκοσιν ὀκτώ. Ἐντὸς
 τῶν τειχῶν ὑπάρχει συγκεχυμένη ὁμάς ξυλίνων οἰκιῶν
 ἢ κοιλάδων πλήρων ἐκ ξυλίνων οἰκιῶν, καὶ ἐγκατε-
 σπαρμένων ὑπὸ πολυαριθμῶν λουτρῶν, χανίων, καὶ
 τσαμίων.

Ἐπτὰ τσαμιά φέρουσι τὸν τίτλον αὐτοκρατορικᾶ,
 καὶ πλείστα ἐξ αὐτῶν φέρουσι τὰ ὀνόματα τῶν ἰδρυ-
 τῶν αὐτῶν. Ταῦτα εἰσὶ τῆς Ἀγίας Σοφίας, τοῦ Σουλ-
 τάνου Μωάμεθ, Σουλτάν Σελίμ, τοῦ Σολιμανιᾶ, Σουλ-
 τάν Ἀχμέτ, τοῦ Ὁσμανιᾶ καὶ Σουλτάν Βαγιαζήτ.
 Πλὴν τούτων εἰσὶν ἴσως οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν διακο-
 σίων μικροτέρων τσαμίων καὶ τριακόσιαι δημόσιαι ἐκ-
 κλησίου.

Ἡ ἀρχαία ἐκκλησία τῆς Σοφίας, μετονομασθεῖσα
 Ἀγίας Σοφίας, κατέχει τὴν κορυφὴν τοῦ πρώτου ἐκ
 τῶν ἑπτὰ λόφων. Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ
 Μεγάλου, κηρύνη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου,
 ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ
 Ἀρκαδίου, ἀνφικοδομήθη ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου Β', καὶ
 πάλιν ἐκάνη τὸ πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰου-
 στινιανοῦ, ὅστις ἀνήγειρεν αὐτὴν πάλιν ἐκ θεμελίων
 μετὰ μείζονος ἐτι λαμπρότητος, ὡς σήμερον εὐρίσκει-
 ται. Ἡ Ἀγία Σοφία ἐγυμνώθη τῶν πολυτίμων αὐ-
 τῆς πραγμάτων ὑπὸ τῶν σταυροφόρων καὶ ἄλλων,
 προτοῦ νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τῶν Μουσουλμάνων.
 Κατὰ τὰ κυριώτερα αὐτοῦ μέρη τὸ οἰκοδόμημα διε-
 τέλεσεν ἀμετάβλητον ἐπὶ δεκατρεῖς ὅλας ἑκατονταε-
 τηρίδας. Ἐξωτερικῶς εἶναι μέγα τετράγωνον οἰκοδό-
 μημα, καλυπτόμενον ὑπὸ θόλων, εἰς οὓς οἱ νέοι αὐτῆς
 κύριοι προσέθηκαν ὠραῖον μιναρὲν εἰς ἐκάστην τῶν
 τεσσάρων αὐτοῦ γωνιῶν. Ἐσωτερικῶς παριστάνει τὸ
 σχῆμα σταυροῦ ἐκάστης ἐγκοπῆς τοῦ ὁποῖου ὑπέρκει-
 κείται θόλος, 115 ποδῶν διαμέτρου, καὶ ὕψους 180
 ποδῶν.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θόλου φέρει τὸ ἐξῆς χωρίον
 τοῦ Κορανίου, τὸ ὁποῖον φωτογωγεῖται κατὰ τὰς νύ-
 κτας τοῦ Ῥαμαζανίου: «Ὁ Θεὸς εἶναι τὸ φῶς τῶν
 οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς». Περίχρυσοι ἡμισέληνοι κοσμοῦ-
 σι τὰς κορυφὰς τῶν μιναρῶν, ἡ μίᾳ τῶν ὁποίων
 ἔχει διάμετρον 50 γυιαρδῶν. Ἡ περιχρύσωσις τῆς
 ὑπερμεγέθους ταύτης ἡμισέληνου ἐκόστισεν εἰς τὸν
 Μουράτ Γ' 50,000 δουκάτα. Λέγεται ὅτι εἶναι ὁρατὴ
 100 μίλια μακρὰν ἐκ τῆς θαλάσσης, δύναται δὲ νὰ
 φανῇ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Ὀλύμπου, στίλβουσα
 εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας.

Ἐν ἔτει 1847—8, ὁ Φοσσάτι, Ἰταλὸς ἀρχιτέκτων,
 διετάχθη ὑπὸ τοῦ σουλτάνου νὰ ἐπιδιορθώσῃ καὶ καλ-
 λωπίσῃ τὸ τέμενος. Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς τῆς
 Πρωσσίας ἐπεμψεν ἀρχιτέκτονα καλούμενον Σελτεσμεῖρ

εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως μετρήσῃ ἀκριβῶς, καὶ
 περιγράψῃ ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα, ἐπιτυχὼν τὸ
 πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον φερμάνιον. Ἐνθ' ἐγένοντο αἱ ἐ-
 πιδιορθώσεις ἀπροσδόκητος ἀποκάλυψις ἐφάνη. Κατα-
 πεσόντων τῶν ἀσβεστωμάτων ἀπὸ τοῦ ἐσωτερι-
 κοῦ τοῦ θόλου καὶ ἄλλων μερῶν, τὰ ὠραῖα ψηφι-
 δωτὰ, δι' ὧν οἱ χριστιανοὶ τέκτονες ἐκόσμησαν λίαν
 πλουσίως αὐτὴν περιήλθον εἰς φῶς, καὶ ἀπειρα ἄλλα
 κοσμήματα ἐφάνησαν, ἡ ὑπαρξίς τῶν ὁποίων οὐδέποτε
 εἶχεν ὑποπτευθῇ. Ὁμοιότυπα τῶν ἐνδιαφερόντων τού-
 των μνημείων τῆς ἀρχαίας τέχνης ἐδημοσιεύθησαν
 ἕκτοτε ἐν Βερολίνῳ.

Ο ΛΕΩΝ ΜΕΛΑΣ

«Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες...
 ὅτ' αὐτὰ ἐργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν».

(Ἀποκαλ. ιδ', 13).

Εἰς τοὺς νεκροὺς, οὓς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μακαρί-
 ζει, ἀνήκει ἀναμφισβητήτως καὶ ὁ πρὸ ὀλίγου μεταστάς
 ἀφ' ἡμῶν, ὁ αἰοίδιμος Λέων Μελάς. Ὅτι ὁ Λέων Με-
 λᾶς ἦτο ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁποῖους τὰ ἀγαθὰ ἔργα ἀ-
 κολουθοῦσιν ὀπισθεν αὐτῶν καὶ προπορεύονται νὰ μαρ-
 τυρήσωσιν ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου, μαρτυρεῖ ἡ ἀγαθὴ
 φήμη καὶ τὸ καλὸν ὄνομα, ὅπερ κατέλιπεν εἰς ἅπασαν
 τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν. Ἄν ὁ Λέων Μελάς δὲν ἦτο
 ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς Ἀποκαλύψεως, ὧν τὰ ἔρ-
 γα ἀκολουθοῦσιν αὐτοὺς, δὲν θὰ ἐξεδηλοῦτο τοσοῦτον
 ἀθροῦς τὸ πένθος τοῦ κοινοῦ, δὲν θὰ ἔσπευδον αὐ-
 θορμήτως τοσοῦτοι λόγιοι ἄνδρες νὰ εἰπωσιν ἔπαινον
 τὸν πρέποντα ἐπὶ τῇ κηδείᾳ καὶ τῷ τάφῳ καὶ τῷ
 μνημοσύνῳ αὐτοῦ. Ὁ Λέων Μελάς ἦτο τῷ ὄντι *λύχνος*
καίόμενος καὶ φαίνων ἦτο λύχνος κείμενος οὐχὶ ὑπὸ
 τὴν τράπεζαν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐφεγγεν ὑπὲρ πάν-
 των. Ὁ ἰδιωτικὸς καὶ ὁ πολιτικὸς αὐτοῦ βίος μαρ-
 τυροῦσιν, ὅτι ἦτο ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες καὶ
 εἰς ἄλλας εὐ ἡγμένας πολιτείας δυσκόλως ἀπαντῶσι,
 δυστυχῶς δὲ σπανίζουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ.

Ὁ Λέων Μελάς κατήγετο ἐκ γονέων γεννηθέντων
 ἐν Ἰωαννίνοις· οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἀνήκον εἰς τὰς ἐπιφα-
 νεστάτας καὶ εὐπορούσας οἰκογενεῖας τῶν Ἰωαννίνων
 ἐκείνας, αἵτινες δὲν διέπρεπον τοσοῦτον ἐπὶ πλούτῳ
 καὶ πολυτελείᾳ καὶ ματαίαις ἐπιδείξεσιν, ὅσον ἐπὶ
 εὐσεβείᾳ καὶ ἠθῶν χρηστότητι. Ὑπὸ τοιούτων γονέων
 ἀνατραφεὶς ἦτο ἐπόμενον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐμελλε ν' ἀ-
 ναδειχθῇ ἐν τῇ κοινωνίᾳ οὐχὶ τοσοῦτον ἐπὶ τῷ πλού-
 τῳ, ὅσον ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ καὶ τῇ χρηστότητι αὐτοῦ.

Τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν χρηστότητα αὐτοῦ ἐπεδεί-
 ξατο εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, ὅπερ ταχέως ἐγκατέ-
 λιπε καὶ κατέφυγεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, διότι δὲν
 ἐδύνατο νὰ συμβιβάσῃ τὰ καθήκοντα τῆς συνεδή-
 σεως τοῦ πρὸς τὰς ἀλόγους ἀπαιτήσεις τῶν ἰσχυρῶν
 τῆς ἡμέρας. Ἰδιωτεύων ὅμως ὁ Λέων Μελάς δὲν διῆγε
 τὸν βίον ἀργῶν καὶ δαπανώμενος ἐφ' ᾧ μὴ δεῖ· ἀλλ'
 εἰργάζετο ὑπὲρ τῆς πατρίδος πὸν ἀγῶνα τὸν καλόν,
 συγγράφων καὶ διδάσκων. Ὁ Γερροστάθης εἶναι ἀπει-

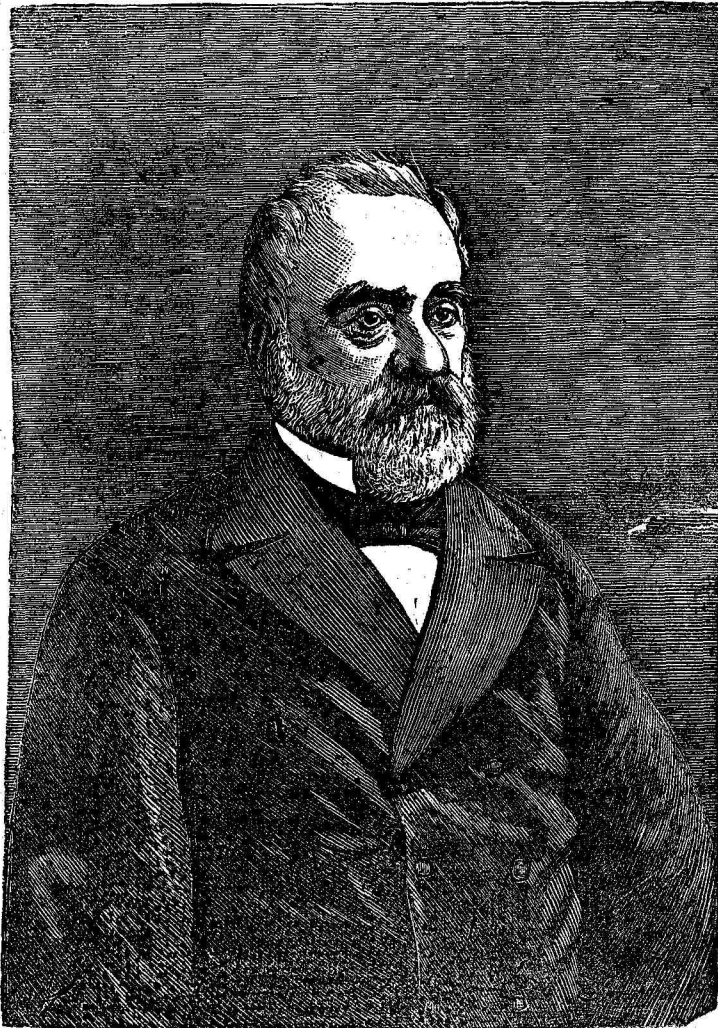
κόνισμα τῆς χρηστῆς καὶ ἐναρέτου αὐτοῦ πολιτείας. Τίς ἀναγιγνώσκων αὐτὸν δὲν αἰσθάνεται ἀγάπην πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Γεροστάθου, τὸν Λέοντα Μελά; Τίς ἀναγιγνώσκων δὲν διατίθεται εὐχάριτος πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ δὲν ἄγεται εἰς πραγμάτων τῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας μετὰ τὸσαύτης γλυκύτητος καὶ πειθοῦς διδάσκει; Ἄν ὁ Λέων Μελάς ἀπέθανεν, ζῇ ὅμως καὶ θὰ ζῇ ἐν τῷ Γεροστάθῳ, ὅστις θὰ ἐπιζῇ ἐπὶ αἰῶνας χρησιμεύων ὡς τροφή πνευματικὴ τῆς νεωτέρας γενεᾶς.

Ἐνταῦθα κεῖται ὁ Γεροστάθου

(δηλ. ὁ Λέων Μελάς).

Χριστιανὸς ἐνάρετος καὶ Ἕλληνας φιλόπατρις, θεῷ, Κύριον τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν ἀγαπήσας, αὐτὸς τε μακάριος ἦν καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπὶ καλοκάγαθίαν ἤγεν».

«Ἄν τοιαύτῃ τεθῇ ἡ ἐπιγραφή ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ οὐδόλως θ' ἀπομακρυνθῶσι τῆς ἀληθείας. Ναι, τοι-

Ο ΛΕΩΝ ΜΕΛΑΣ

Ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, ὃν ἀπηγγείλαμεν κατὰ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ ἐλέγομεν τὰ ἐξῆς, τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν ἄξια νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ ἐνταῦθα.

«Ὁ Λέων Μελάς περιγράφων τὸν Γεροστάθου καὶ «ἐξικονίζων τὸν χαρακτήρα ἐν τῷ ἐπιταφίῳ ἐπιγράμ-
ματι ἄριστα καὶ ἀκριβέστατα, νομίζομεν, ἐξικονί-
σεν ἑαυτόν. Ἴδου τί ἐπέγραψεν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Γεροστάθου».

«οὗτος ὑπῆρξας, ἄνερ σεβαστὲ, Χριστιανὸς ἐνάρετος καὶ Ἕλληνας φιλόπατρις».

Ἴνα δὲ καταφανῆ σαφέστερον ἡ χριστιανικὴ ἀρετὴ καὶ ἡ εὐσέβεια, ὑφ' ἧς ἐφλέγετο ὁ αἰδιδίμος Λέων Μελάς, δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἔγραψε πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ Θεολογικοῦ Συλλόγου, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, συγχαίρων αὐτῷ ἐπὶ τῇ συστάσει τοῦ τοιοῦτου συλλόγου. Ἴδου ἡ ἐπιστολή :

Πρὸς τὸν Θεολογικὸν Σύνλογον

«Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68 ἐπιστολῆς ὑμῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῇ

μένου Κλήρου καὶ ἀνευ τῆς ἐξ ἀπαλῶν δυνάμεων χριστιανικῆς καὶ ἠθικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων εἶναι ἀδύνατον ἡ κοινωνία ἡμῶν ἐξαχρεϊομένη ἐπὶ τέλους νὰ μὴ καταρρεύσῃ, δὲν δύναμαι νὰ μὴ συγχαρῶ ἀπὸ καρδίας καὶ ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, καὶ ἅπαντα τὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ Θεολογικοῦ Συλλόγου διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ κοινωφελέστατον

Ἡ ἀρχιδούκισσα ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ βασίλισσα τῆς Ἰσπανίας.

ἐσωκλειομένων ἀσμένως ἐπληροφόρηθην τὴν σύστασιν τοῦ Θεολογικοῦ Συλλόγου «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος».

Πεποιθὼς ὅτι ἀνευ μορφώσεως ἐναρέτου καὶ παιδείας

ἀγῶνα, ὃν ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Πατρίδος εὐτυχῶς ἀνελάβετε.

Εὐχομαι δὲ ὁλοφύχως ὅπως ὁ Ὑψίστος εὐλόγησιν τὸ ἔργον ὑμῶν, ἐπιδαφιλεύων ὑμῖν ἄφθονα τὰ μέσα πρὸς ἐπίτευ-

ξιν τῶν εὐγενῶν ὁμῶν προθέσεων, καὶ ἀπαλλάττων ὑμᾶς ἀπὸ πάσης κακεντροχῶς ἀντιδράσεως α) καὶ ἀπὸ παντὸς κινδύνου, ὃν αἱ θεολογικαὶ συζητήσεις δύνανται ἐνίοτε νὰ γεννήσωσι.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, νὰ δεχθῆτε ὡς μικρὸν δαίμα βαθείας εὐγνωμοσύνης μου διὰ τὸ τιμητικὸν δίπλωμα, ὅπερ ὁ Σύλλογος εὐχρηστέη νὰ μοι ἀποστείλῃ τὰ ἐν τῇ ἐπακλείσῳ σημειούμενα πονημάτια, συγχρόνως δὲ καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 30 Ἰανουαρίου 1879.

ΛΕΩΝ ΜΕΛΑΣ.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Λέων Μελᾶς, ἀληθὲς χριστιανὸς καὶ Ἕλλην φιλόπατρις. Δικαίως λοιπὸν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς αὐτὸν τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος: «Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι. Ναι, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν».

ΚΩΝΣΤ. ΝΕΣΤΟΡΙΔΗΣ.

Η ΑΡΧΙΔΟΥΚΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ.

Τῇ 29 Νοεμβρίου (ν) ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τῆς Ἀρχιδουκίσσης τῆς Αὐστρίας Μαρίας Χριστίνης μετὰ τοῦ Ἀλφόνσου βασιλέως τῆς Ἰσπανίας. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς ἐξ Αὐστρίας παρητήθη ἐπισήμως τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐνώπιον τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν προέδρων τῶν δύο βουλῶν ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ. Ἡ παραιτήσις αὕτη ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀψβουργικοῦ οἴκου, καθ' ὃν πᾶσα πριγκίπισσα νυμφευομένη ξένον δέον νὰ παραιτῆται δι' ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἀπογόνους τῆς τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς ἐπὶ τοῦ αὐστριακοῦ θρόνου. Τὴν ἀρχιδουκίσσαν μεταβᾶσαν εἰς Μαδρίτην συνώδευσεν ἡ μήτηρ αὐτῆς ἀρχιδουκίσσα Ἐλισάβετ.

ΙΧΘΕΙΣ

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τροφιμακίων ἰχθύων εἶναι πολυαριθμώτατος. Παρ' ἅπανσι τοῖς τόποις, πλὴν τινῶν ἐξαιρέσεων, οἱ τοῦ γλυκέως ὕδατος, καὶ οἱ μὴ ἀπομακρυνόμενοι τῶν παραλίων εἰσι τρυφερώτεροι, παρὰ τοὺς ἐν τῷ πελάγει καὶ τοὺς διαβατικούς ἰχθῦς.

Τὸ κρέας τοῦ ἰχθύος θεωρεῖται γενικῶς ὡς ἥττον θρεπτικὸν τοῦ τῶν λοιπῶν ζώων. Ὅταν δὲ τοῦτο ᾖ λευκὸν, μετρίως σκληρότητος καὶ ὀλίγον λιπαρὸν, εἶναι εὐπεπτότερον τοῦ τραχέως καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κεχρωματισμένου καὶ τοῦ λίαν παχέως. Δυνάμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν ἐν γένει, ὅτι ὅσον σωματωδέστερα εἰσὶ τὰ ζῶα, τόσον ὀλιγώτερον εὐπεπτά εἰσι.

(α) Δὲν ἐψεύσθη, ἀείμνηστε ἄνερ, ἀλλὰ προσφήτησας, διότι εὗρεν ἀντίστασιν. ἐκεῖ, ὅθεν ἤλπιζεν ὑποστήριξιν γενναίαν!

Ἰχθεῖς κάλλιστοι καὶ ὑγιεινότατοι εἰς τινὰς τόπους, εἰσὶν ἐπικινδυνώτατοι εἰς ἄλλους. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συμβουλευώμεθα τοὺς ἐγγυρίους, οἵτινες δύνανται νὰ δώσωσιν ἀναγκαίως καὶ ἀκριβεῖς πληροφορίας. Πιστεύεται γενικῶς, ὅτι οἱ ἀγρευόμενοι ἰχθεῖς ἐνθα ἐνδεδέχεται ἡ κἀναβίς ἢ τὸ λινάριον εἰσὶν ἐπιβλαβεῖς. Ἀλλ' ὁ περίφημος Γάλλος ἱατρός, καὶ ὑγιεινολόγος Παρέντιος Δουκατελέτης ἀπέδειξεν ἐσφαλμένην τὴν ἰδέαν ταύτην. Ὅπωςδὴποτε ἐπειδὴ αἱ ἀλλοιοῦσαι τὴν σάρκα τῶν ἰχθύων ὕλαι εἰσὶν ἔτι οὐχὶ καλῶς γνωσταί, φρονήσεως ἔργον εἶναι ν' ἀποφεύγωμεν τοὺς προσερχομένους ἐξ ὕδατων περιεχόντων ὕλας ἱκανὰς νὰ μεταβάλλωσι τὴν ὑγίαν αὐτῶν, ἢ δηλητηριαζομένους ὑπὸ τοῦ λεγομένου φλώμου πρὸς εὐχερῆ ἄγρευσιν αὐτῶν, ἢ ἐπὶ τέλους τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὰς ἀκτὰς, ἐν καιρῷ ὑπερβολικοῦ καύσωνος τοῦ θέρους.

Πλὴν τεσσάρων ἢ πέντε εἰδῶν, τὰ ὁποῖα διατηροῦνται δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, ὁ ἰχθύς δὲν παρέχει ὑγιεινὴν καὶ εὐάρεστον τροφήν, ἐὰν δὲν ᾖ νωπότατος, καὶ δέον νὰ γινώσκωμεν ὅτι ἡ σῆψις ἄρχεται ἐν ἄκρᾳ ταχύτητι. Ἐὰν δὲ ἐξετάσωμεν τὰς διαφόρους προετοιμασίας, ὅπως καταστῇ ὁ ἰχθύς κατάλληλος πρὸς τροφήν, εὐρίσκομεν, ὅτι ὁ τῆς ἐσχάρας εἶναι ὁ κάλλιστος. Ὁ βραστός ἰχθύς ἔρχεται κατόπιν, καὶ οὕτω παρασκευάζονται συνήθως οἱ παχεῖς ἰχθεῖς. Μετὰ ταῦτα ἔρχεται ὁ τηγανητός· καὶ ἐνῷ ὁ οὕτω παρασκευαζόμενος ἰχθύς εἶναι δύσπεπτος, γίνεται, ὅμως, μεγαλειτέρα τούτου χρῆσις καὶ κατανάλωσις.

Τὰ ἡλιόκαυτα, τὰ καπνιστά, τὰ παστά καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ ἐλαιολάδου ἐνθεσιμῆς ὀψάρια εἰσὶ τὰ μᾶλλον εὐδιατήρητα. Παντὸς εἶδους δυνάμεθα νὰ καταστήσωμεν τοιαῦτα, ἀλλ' ἐν γένει καταφεύγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἤδη ἰχθύων, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰς Ἀρίγγας, τὴν Μουρούναν, τὸν Θύννον ἢ Τόνον, καὶ τὰς Σάρδας.

Εἰς τὸ ἐμπόριον δύο κυρίως εἶδη διακρίνονται αἱ λευκαὶ ἢ ἀπλῶς παστάι ἀρίγγαι, καὶ αἱ ἐρυθραὶ, αἵτινες μετὰ τὸ ἀλάτισμα, ἐκτίθενται εἰς τὸν καπνόν· ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ καπνίσματος γίνεται ἐντὸς ἰδίων κλιβάνων, ὅπου προετοιμάζονται 40 — 42,000 τὸ ἡμερονύκτιον.

Ἡ μουρούνα παραδίδεται ἐπίσης εἰς τὸ ἐμπόριον κατὰ δύο τρόπους. Ἡ ἀπλῶς παστή, δηλ. ἀφοῦ πρῶτον ἀλατισθῇ, ἐκτίθεται ἔπειτα εἰς τὸν ἥλιον· καὶ ἡ ταριχευτὴ, εἶναι δὲ ἰδιαίτερος τρόπος ἀποξηράνσεως διὰ νὰ κατασταθῇ σκληροτάτη, ἥτις ἐπομένως περιτυλίσσεται ἐν εἰδει ῥάβδου.

Ἀφοῦ ἀγρευθῇ ὁ θύννος κόπτεται κυρίως εἰς τεμάχια, τὰ ὁποῖα ἀφοῦ τηγανισθῶσιν ἐντὸς ἐλαίου ἢ ψηθῶσιν ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἐγκλείονται εἰς πίθους, τοὺς ὁποίους συμπληροῦσι δι' ἐλαίου.

Τὰς δὲ σάρδας διατηροῦσιν ἢ διὰ τῆς παστώσεως ἢ ἐντὸς ἐλαίου, κατὰ βούλησιν. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, οἱ ἰχθεῖς τίθενται ἐντὸς πίθων μετὰ στρωμάτων ἁλατος. Οὕτω δὲ τεθειμέναι μένουσιν ἐπὶ 40 ἢ